

UPPSALA
UNIVERSITET

UFV 2021/2493

Intern styrning och kontroll

- Riskanalys vid
universitetsförvaltningen 2021

Fastställd av universitetsdirektören 2021-11-01

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Genomförande av riskanalys 2021	3
3	Åtgärder och uppföljning	4
4	Prioriterade risker 2021	5
4.1	Riskområde: Kunskap och förtroende	5
4.2	Riskområde: Kvalitet	10
4.3	Riskområde: Digitalisering	12

1 Inledning

Denna rapport beskriver 2021 års arbete med riskanalys vid universitetsförvaltningen vid Uppsala universitet, och innehåller en sammanställning av prioriterade risker och tillhörande åtgärder.

En process för intern styrning och kontroll (UFV 2015/612) fastställdes 2015. Den innebär i korthet att vart tredje år efter ett rullande schema genomförs ett vetenskapsområde under våren en riskanalys mot områdets mål. Därefter genomförs årligen universitetsledningen och universitetsförvaltningen vardera en riskanalys, då en del av riskerna från vetenskapsområdet tas omhand. Den samlade dokumentationen utgör underlag för konsistoriets bedömning i samband med årsredovisningen. Utöver dessa riskanalyser har ledningsfunktioner på alla nivåer inom universitetet ett ansvar för intern styrning och kontroll som en integrerad del i den dagliga verksamheten.

2 Genomförande av riskanalys 2021

Den 17 september 2021 genomfördes en riskanalys med universitetsförvaltningens förvaltningsledning¹.

Dessförinnan hade ett förberedande arbete gjorts inom respektive verksamhetsområde och kanslier.²

Riskerna har inventerats och värderats utifrån det ledningsansvar som anges i Myndighetsförordning (2007:515) samt i Universitetsförvaltningens plan för genomförande av UU Mål och strategier, 2021-2023.

Myndighetsförordningen fastställer att ledningen ansvarar för att:

- verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt
- verksamheten bedrivs enligt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU,
- verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt
- myndigheten hushållar väl med statens medel.

Riskerna har i 2021 års riskanalys omgrupperats från områdena IT och digitalisering, kompetens, uppdrag och ansvar, rekrytering, samordning samt kommunikation till följande tre riskområden:

- Kunskap och förtroende
- Kvalitet
- Digitalisering.

Detta för att bättre återspegla universitetsförvaltningens prioriterade områden utifrån Uppsala universitets mål och strategier.

¹ Förvaltningsledningen består av universitetsdirektören, verksamhetsområdeschefer samt kanslichefer.

² Denna del gjordes av avdelningschefer inom respektive verksamhetsområde. Kanslicheferna utgjorde en egen grupp.

3 Åtgärder och uppföljning

De åtgärder som föreslås i riskanalysen hanteras inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen, och uppdrag till ansvariga ges bl.a. i den årliga verksamhetsplanen. En uppföljning görs inför kommande års riskanalys som grund för förnyad värdering av riskerna.

4 Prioriterade risker 2021

4.1 Riskområde: Kunskap och förtroende

Risker	Beskrivning	Riskvärdering 2021	Nyligen beslutade eller föreslagna åtgärder	Ansvarig för åtgärd	Kommentar
KF1: Risk för att otillräcklig kommunikation samt otydliga roller och mandat gentemot institutionerna leder till bristande tillit och ineffektivitet.	<p>Kan medföra missförstånd kring tillämpning av regelverk, bristande stöd, bristande hänsyn till kärnverksamhetens behov, kulturkrock etc.</p> <p>I närtid kommer viss del av våra tjänster att flyttas över till Statens servicecenter. Detta kan påverka kärnverksamhetens upplevelse av stöd och förtroende för UFV.</p>	Måttlig	<p>UFV:s plan för genomförande av MoS (UFV 2020/1282) innehåller följande insats: "Utveckla forum och mötesplatser för kommunikation med verksamheten om förutsättningar och behov av stöd för ömsesidigt kunskapsutbyte." Aktuella avdelningar lyfter in aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner. (1)</p> <p>Genomför avdelningsaudits inom UFV med kollegiala genomlysningar av verksamheten. (2) Uppföljning - 22: Avdelningsaudit sker enligt plan. Auditen belyser flera teman såsom stödets förankring i kärnverksamheten, hur behov av stöd och förväntningar fångas upp, hur kärnverksamheten kan påverka det stöd som ges, hur stödet utvärderas.</p> <p>Universitetsdirektören har regelbundna möten med prefekter.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avdelnings- och kanslichefer 2. Universitetsdirektören 3. Universitetsdirektören 4. Planeringsavdelningen 5. Kommunikationsdirektören, akademiombudsmanen, kanslichefen för humsam-kansliet 	Riskvärderingen kvar på samma som 2020. Åtgärder och beskrivning uppdaterade.

			<p>(3) Uppföljning – 22: Sker t.ex. i samband med universitetsdirektörens terminsvisa prefektmöte som syftar till dialog och informationsutbyte mellan kärnverksamheten och förvaltningen.</p> <p>Översyn av VP-processen för UFV har genomförts och vissa förändringar har införts. Implementeringen stärks upp under HT21.(4) Uppföljning -22: En första tertialuppföljning till universitetsdirektören är genomförd. Verksamhetsområdesdialoger påbörjas under våren 2022.</p> <p>Förvaltningsledningen tar fram aktiviteter för att stärka kunskap och förtroende inom organisationen. Aktiviteter förs in i verksamhetsplaneringen. (5.) Uppföljning -22: Ett större seminarium har genomförts på temat kunskap och förtroende. Därefter har det varit ett återkommande tema vid det utökade chefsmötet. Plan finns för fortsatta aktiviteter vid möten framöver.</p>		
--	--	--	--	--	--

<p>KF2: Risk för minskat förtroende för UFV pga. att förväntningar om stöd och service som efterfrågas från kärnverksamheten inte kan prioriteras.</p>	<p>Det är för tillfället mycket som finns på den politiska agendan, dels i form av direkta uppdrag till lärosätena, dels som aktuella ämnen i en större samhällsdebatt som skapar en efterfrågan från kärnverksamheten. I kombination med att UFV inte ska utökas behövs prioriteringar. När inte alla förväntningar går att tillmötesgå riskerar UFVs förtroende att minska.</p>	<p>Låg</p>	<p>Verksamhetsplanen för UFV skapar tydlighet och kommunicerar vad som går att göra och när. (1) Uppföljning -22: UFV verksamhetsplan är tydligare kopplad mot UU verksamhetsplan samt kompletterande VP. Uppdrag till respektive verksamhetsområde/avdelning har blivit tydligare.</p> <p>Processer för hur prioritering sker finns till exempel genom Utvecklingsportföljen och verksamhetsplaneringen. (2) Uppföljning -22: Arbete sker enligt angivna processer. Många nya UU-övergripande utvecklingsinitiativ kommer vilket kräver kontinuerlig prioritering och styrning. En stor del av prioriteringar görs av rektor och ledningsgrupp. Inom ramen för utvecklingsportföljen kan det finnas behov av ett utökat prioriteringsarbete inför att projekt/utredningar lyfts in i portföljen. Nu tenderar utvecklingsportföljen att innehålla flera stora resurskrävande projekt</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avdelnings- och kanslichefer 2. Universitetsdirektören 3. Förvaltningsledningen 4. Universitetsdirektören/planerings-avdelningen 	<p>Ny risk 2021.</p>
--	---	------------	--	--	----------------------

			<p>och utredningar som ska genomföras samtidigt vilket kan komma att belasta verksamheten i allt för hög grad.</p> <p>Förvaltningsledningen har ett strukturerat arbetssätt för att kontinuerligt prioritera vad som ska genomföras och när.(3) Uppföljning -22: Förvaltningsledningen behöver fortsätta arbeta för att på ett strukturerat sätt göra prioriteringar. Se även kommentar ovan ang. utvecklingsportföljen.</p> <p>Öka internkommunikationen kring universitetsförvaltningen, kommunikatör anställs HT 21. (4) Uppföljning -22: Kommunikatör anställd. Fokus har framförallt legat på kommunikation inom UFV. I det fortsatta kommunikationsarbetet utökas det även till att omfatta förvaltningens kommunikation till kärnverksamheten. Vidare pågår arbete inom webbplattformen för att förbättra kommunikationen via MP.</p>		
--	--	--	--	--	--

KF3: Risk för bristande samordning i stödet kring forskning och forskningsinfrastruktur.	Det finns ett behov av stöd från UFV i det universitetsövergripande arbetet som rör forskning och forskningsinfrastruktur.	Låg	<p>Avdelningen för forskningsstöd är sedan sommaren 2021 enheten för samordnat forskningsstöd vid planeringsavdelningen. (1) Uppföljning -22: Klart.</p> <p>Processen för forskningsinfrastruktur av nationellt intresse är fastställd (HT21) och ska under 2022 implementeras. (2) Uppföljning -22: Processen är implementerad (den avser där forskningsinfrastruktur där UU är värd). Önskemål finns om att ta fram en process för forskningsinfrastruktur av nationellt intresse där UU medverkar.</p> <p>Regelbundna möten sker mellan enheten för samordnat forskningsstöd, områdeskanslierna samt UU Samverkan för gemensamma forskningsfrågor (3) Uppföljning -22: Möten sker löpande.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planeringsavdelningen 2. Planeringsavdelningen och områdeskanslierna 3. Planeringsavdelningen och områdeskanslierna 	Risken sänkts från måttlig till låg. Beskrivning och åtgärder uppdaterade.
--	--	-----	---	--	--

4.2 Riskområde: Kvalitet

Risker	Beskrivning	Riskvärdering 2021	Nyligen beslutade eller föreslagna åtgärder med uppföljning -22.	Ansvarig för åtgärd	Kommentar
K1: Ökad förekomst av svåra personalärenden leder till bristande stöd för prefekter och andra chefer/motsvarande.	Chefer upplever att svåra personalärenden ökar och att det är tidskrävande och allt mer komplext samt att övrig verksamhet blir lidande.	Måttlig	<p>Upphandling av konsulttjänst för hantering av svåra arbetsrättsliga ärenden pågår HT21. (1) Uppföljning -22: Upphandling slutförd och avtal är tecknat.</p> <p>Ny justerad organisation vid HR-avdelningen från HT21 ex kraftsamling avseende svåra personalärenden.(2) Uppföljning -22: Resurser och kompetens är nu samlade i en enhet vid HR-avdelningen som stödjer vetenskapsområdena. Samarbetet i vardagen och fördelningen av arbete har underlättas. Enhetens resurser för stöd ökas under 2022 för att möjliggöra bl.a. fler förebyggande insatser. Vid sammansatta ärenden som innefattar flera frågor samtidigt t.ex. omfördelning av arbete, omorganisation och ett enskilt komplext individärende utses vid behov en koordinator.</p>	1,2,3: HR-avdelningen	Riskvärderingen sänkts från hög till måttlig. Beskrivning och åtgärder uppdaterade.

			Dialogforum för prefekter med fokus på HR-frågor startar HT21. (3) Uppföljning -22: Forumet är startat och 4 möten har genomförts med varierande teman, bl.a. stöd i komplexa personalärenden. Två möten per termin hålls och teman för dialogerna bestäms löpande i samförstånd. Forumets syfte är att utgöra en arena för att identifiera behov, diskutera aktuella frågor och idéer, föreslå förändringar, kommunicera förväntningar samt utveckla en ömsesidig förståelse.		
K2: Risk för att UFV inte lyckas behålla och utveckla kompetent personal.	Kompetenta medarbetare är en av UFVs viktigaste resurser för att lyckas nå målen för verksamheten. Med osäkerhet kring hur arbetsmarknaden utformar sig efter covid-19 kan särskilda insatser behövas. Olika åtgärder kan behövas vid olika avdelningar. Det kan handla om exempelvis ändamålsenliga lokaler, krav på nya arbetssätt och ändrade arbetsförhållanden.	Måttlig	Avdelnings- och kanslichefer gör kontinuerliga omvärldsspaningar inom sitt område och arbetar med individuella överenskommelser kring villkor som kan erbjudas medarbetare. (1)	1. Respektive Avdelnings- och kanslichef	Riskvärderingen kvar på samma nivå som 2020. Beskrivningen och åtgärder uppdaterade.

--	--	--	--	--	--

4.3 Riskområde: Digitalisering

Risker	Beskrivning	Riskvärdering 2021	Nyligen beslutade eller föreslagna åtgärder	Ansvarig för åtgärd	Kommentar 2021
D1: Risk för att information och forskningsdata, i synnerhet känslig data, lagras och hanteras på ett sätt så att verksamheten tar skada.	Institutionerna efterfrågar stöd i detta arbete, både vad det gäller rutiner och datalagring. Det kan inte vara varje individs ansvar att bedöma hur det ska hanteras och vilket system som ska användas utan system och stöd ska finnas tillsammans med information hur de ska användas. Det handlar till exempel om forskningsdata, personuppgifter, problematik med tredje land etc.	Hög	Forskningslagringsdataportalen Allvis har tagits fram och implementerats men behöver få fler användare. (1) Uppföljning -22: Allvis är en etablerad tjänst som marknadsförs via MP samt i dialog med verksamheten m.h.a. bl.a. UITs verksamhetsutvecklare IT-nämnden har initierat en verksamhetsförstudie för att etablera en universitetsövergripande lösning för långtidslagring och arkivering av forskningsdata, tekniskt och organisatoriskt (se nedan). (2) Uppföljning -22: Verksamhetsförstudien som ska ligga till grund för UITs tekniska	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avdelningen för universitetsgemensam IT 2. Avdelningen för universitetsgemensam IT och Planeringsavdelningen 3. Universitetsdirektören, planeringsavdelningen 4. Planeringsavdelningen 5. Avdelningen för universitetsgemensam IT 	Risken höjts från låg till hög och formulerats om samt åtgärder och beskrivning uppdaterats.

			<p>förstudie har pausats i väntan på utredningen om hantering av forskningsdata (Dnr UFV 2022/389), se nedan.</p> <p>Projektet FAIRdriktning (UFV 2018/2313) pågår och slutförs vid årsskiftet 21/22. Inom ramen för projektet tas tex riktlinjer för hantering av forskningsdata fram, ett pilotprojekt med ett datakontor och en helpdesk-funktion finns på plats under HT21 och en förstudie kring organisatoriska aspekter för en universitetsövergripande lösning som ska tillgodose långtidslagring för forskningsdata tas fram. Projektet kommer föreslå en struktur för ett permanent forskningsdatakontor. Projektet har börjat bygga upp information på MP. (3)</p> <p>Uppföljning -22: Projektet FAIRdriktning har slutrapporterats och inte lett fram till beslut. Det har startas en utredning om hantering av forskningsdata (Dnr UFV 2022/389). Slutrapport mars-23. Utredningen innefattar: utreda vilket stöd i forskningsdatahanteringsfrågor och vilka tekniska resurser UU erbjuder,</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>utreda och föreslå vilket stöd i forskningsdatafrågor samt vilka tekniska resurser UU bör erbjuda, utreda och föreslå möjliga organisationer av ett forskningsdatakontor, utreda kostnader för forskningsdatakontor samt utreda kostnader för forskare att använda tekniska resurser.</p> <p>Under HT21 har en rapport tagits fram med prioriterade åtgärder och rekommendationer som utgår från universitetets behov, resurser och prioriteringar av e-infrastruktur med fokus på känsliga data för att skapa effektiva och rättssäkra interna förutsättningar för att bedriva forskning och utbildning. (4) Uppföljning -22: Rapporten ligger till grund för utredning om hantering av forskningsdata (Dnr UFV 2022/389), se ovan.</p> <p>Arbete pågår med att etablera tjänsten Vesta under HT21. Vesta är en tilläggstjänst som erbjuder en plattform där du får tillgång till ett fjärrskrivbord och en säker lagringslösning för känslig forskningsdata. (5) Uppföljning -22: Vesta är etablerad som</p>		
--	--	--	---	--	--

			tilläggs tjänst, rektor har tilldelat medel för att subventionera tjänsten under 2022.		
D2: Risk för otydligheter i styrning av IT-området.	IT-nämnden har en central roll för den universitetsgemensamma IT-verksamheten. I nuläget finns ett behov av att förtydliga vissa styrningsfrågor kopplade till IT-verksamheten.	Hög	IT-nämnden arbetar under HT21 och 2022 med att förtydliga frågor rörande exempelvis styrning och ansvar. (1) Uppföljning -22: En extern utredning kring IT-verksamheten har genomförts under VT-22 och är på väg att avslutas. Under VT-22 har en översyn gjorts av IT-nämndens arbetssätt exempelvis med koppling till årshjulet verksamhetsplanering och ansvarsförhållande till UITs uppdrag. Implementering av resultatet pågår.	1. Universitetsdirektören	Ny risk 2021.
D3: Risk för att digitalisering ses som en ren IT-fråga och inte som en verksamhetsfråga och att universitetsgemensam målbild saknas.	Avsaknad av en universitetsgemensam digitaliseringsstrategi kan exempelvis medföra: icke ändamålsenliga prioriteringar av nya IT-satsningar, okoordinerad resursplanering och att digitaliseringen ses som en IT-fråga och inte som en verksamhetsfråga.	Måttlig	Ta fram digitaliseringsstrategi, påbörjas VT2022. (1) Uppföljning -22: Under HT-22 görs förberedelser inför ett strategiarbete inom digitaliseringsområdet. En enkät (nöjd-kund-undersökning) har skickats ut till samtliga medarbetare inom UU. VT-22 sammanställs resultatet som ska ligga till grund för förbättringsarbete.	1. Planeringsavdelningen tillsammans med avdelningen för universitetsgemensam IT.	Ny risk 2021.

D4: Risk för verksamhetskada till följd av ökad frekvens av IT-relaterade attacker och bristande IT-säkerhet.	Handlingsplan finns för löpande arbete på området. Risken är verksamhetskritisk vid händelse.	Låg	Brandväggen uppgraderas under 2022. Roller och ansvar för brandväggen ska klargöras (1) Uppföljning -22: Brandväggsprojektet pågår. Planerar att vara klara med underlag och förbereda anskaffning i slutet av VT -22.	1. Säkerhetsavdelningen och universitetsgemensam IT	Risken kvarstår på samma nivå som 2020. Åtgärder uppdaterade.